

ХУДОЖНЯ ОСВІТА І ВИХОВАННЯ

Ярослав МИСЬКІВ

завідувач кафедри дизайну факультету ЛНАМ у м. Севастополі

ФАКУЛЬТЕТ ЛЬВІВСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ У М. СЕВАСТОПОЛІ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ

***Анотація.** Висвітлюється процес становлення і розвитку факультету Львівської національної академії мистецтв у м. Севастополі, організації навчально-творчого процесу, чинники, котрі впливають на якість, процесу, особливості професійної підготовки студентів — майбутніх дизайнерів у сучасних умовах, здобутки професорсько-викладацького складу як вирішального фактору діяльності вищої школи.*

***Ключові слова:** дизайн, моделювання костюму, проектування інтер'єрів, культурологія, графічний дизайн, виставки.*

Сучасний Севастополь має глибокі історично-культурні традиції. Ця надзвичайно мальовнича місцевість у всі часи надихала митців на створення прекрасних творів. Сьогодні це місто залишається визначним духовно-мистецьким осередком європейського значення. Додає йому іміджу факультет Львівської національної академії мистецтв (ЛНАМ), створений 1999 р. за підтримки міської влади та керівництва Академії мистецтв Е. Миська, А. Бокотєя. Ініціатором його заснування була Світлана Тумакова — тепер Заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор. У результаті спільних зусиль у молоді Криму з'явилася можливість отримувати вищу освіту в одному з визначних вищих навчальних закладів у сфері мистецтва України, який є провідником високих ідей українського мистецтва.

Отримана ліцензія Міністерства освіти та науки України надала право факультету в Севастополі проводити освітню діяльність за напрямом 0202 спеціальності 6.020207 “дизайн” (бакалавр), спеціальності 7.02020701 “дизайн за видами”: графічний дизайн, моделювання костюму, проектування інтер'єрів, ОКР (“спеціаліст”) та 0201 “культура” напрям

підготовки ОКР “бакалавр” 6.020101 “культурологія”.

Навчальна, науково-методична та виховна робота на факультеті проводиться відповідно до концепції підготовки фахівців з дизайну ЛНАМ, а також з урахуванням особливостей культурно-історичного та мистецького регіону. Ці кримські особливості взяли до уваги викладачі й науковці при обранні комплексної проблеми наукового дослідження [1].

Факультет ЛНАМ Севастополі є єдиним навчальним закладом у межах Криму, який має профільну кафедру дизайну, що розвивається на інноваційній основі, синтезуючи етап об'єктивного дослідження (академічний процес) та етап суб'єктивного дослідження (формотворчий процес). Цю систему розробив голова науково-методичної комісії, професор ЛНАМ А. Максименко [2]. Водночас педагогічний колектив факультету вносить у навчальний процес елементи свого досвіду, оскільки кожний викладач — це митець як особистість індивідуальна, має власну методику навчання, виховання [3]. У цьому зв'язку найповнішим свідченням є семестрові перегляди навчально-творчих робіт, на яких виявляються і здобутки, і проблеми. Опановуючи формотворчі та технологічні новації, які впродовж останнього часу адаптуються в методиці навчального процесу, студенти факультету створюють дипломні роботи, що тяжіють до сучасних тенденцій розвитку дизайну не тільки України. Кожний викладач займається творчою, науковою та методичною роботою що реалізується у конференціях, видрукованих працях [4].

За час функціонування факультету підготовлено 58 відповідних методичних посібників і вказівок таких авторів: С. Тумакова, Я. Миськів, В. Кузін, В. Коваленко, В. Баранова, В. Онуфрієнко, О. Малахова, О. Жданова, Л. Іванова, Г. Савченко, О. Саф'янов та ін.

Викладачі факультету працюють над підвищенням наукового рівня: так, С. Тумакова захистила докторську дисертацію (2011), Я. Миськів, Г. Савченко отримали вчене звання приват-доцента ЛНАМ (2008), В. Баранова навчається в аспірантурі ЛНАМ, бере участь у науково-практичних конференціях, репрезентувала свої твори на персональних виставках “Сакральний національний

костюм” у Севастополі, Сімферополі (2011) та Саках (2012).

За заслуги у сфері розвитку науки і мистецтва отримали державні нагороди: С. Тумаковій — присвоєно звання заслужений працівник освіти України (2009), Я. Миськіву — заслужений художник України (2011).

Факультет ЛНАМ плідно співпрацює із Севастопольською міською організацією національної Спілки художників України та Севастопольською організацією Спілки дизайнерів України, про що сповіщала преса [5]. Взаємодія факультету з цими організаціями дозволяє студентам набути навичок творчої роботи, що мають велике значення для молодих художників. Це, у свою чергу, сприяє формуванню відповідного авторитету факультету серед мешканців Севастополя й інших міст України, де організуються студентські виставки. Серед останніх мали успіх Всеукраїнська виставка дизайну в залах Художнього музею ім. Крошицького — 2008 р., виставка студентів і факультету ЛНАМ у Севастополі в залах Спілки художників Севастополя — 2009, 2010, 2011, 2012 рр. На міжнародній молодіжній виставці дизайну в Ялті Ю. Рисиній присудили 1-ше місце. Творчий доробок демонстрували В. Атанова, О. Буянова, Є. Костінський, М. Кравченко, О. Федотов, О. Щербань, Т. Галіченко в залах Інформаційно-навчального центру “Російський музей: віртуальна філія” Севастопольського факультету Саратовського державного соціально-економічного університету в 2010, 2011, 2012 рр., на Всеукраїнській молодіжній виставці В. Марчук (2006), О. Федотов — Всеукраїнській виставці “Триенале графіки” (2012).

Важливим для факультету був 2009 р., коли викладачі та студенти звітували ректору ЛНАМ академіку А. Бокотею і президенту Академії мистецтв України, ректору Української національної академії образотворчого мистецтва та архітектури академіку А. Чебикіну, які, відзначивши достатній рівень сформованої викладачами Факультету готовності бакалаврів і спеціалістів до професійної діяльності, запропонували низку порад у справі подальшого вдосконалення навчально-методичної та творчої роботи, орієнтації на новаторські сьогоденні течії в дизайнерському мистецтві, не відриваючись від давніх національних коренів духовності.

У цій справі важливу роль відіграє виховний фактор, особливо заходи щодо вшанування видатних діячів українського та світового мистецтва минулого і сьогодення. До останніх належать академіки А. Бокотей, А. Чебикін, професор А. Максименко.

Викладачі факультету заохочують студентів до виставкової діяльності, що дозволяє перебувати в постійній “формі” у прагненні до збагачення особистого професійного досвіду та потреб якісного росту. Плідну виставкову активність демонструють заслужений художник України В. Коваленко — (персональні виставки 2004, 2005, 2011, 2012 рр.), всекримська виставка “50 років визволення Криму” 2004 р., всеукраїнські виставки “Мальовнича Україна”, 2004, 2006 рр., всеукраїнська виставка “Мистецтво України-2007”, персональна виставка в Музеї російського мистецтва в Києві 2008 р.; Я. Миськів (персональні виставки 2002, 2003, 2010, 2012 рр.), всеукраїнські виставки “Триенале графіки” 2003, 2006, 2009, 2012 рр., міжнародна мистецька виставка у Львові XV Осінній Салон “Високий замок” (2011); член національної спілки художників України М. Карпов [6], — всекримські та всеукраїнські пленери, а також персональні виставки; голова Севастопольської міської організації Спілки дизайнерів України О. Широков — всекримські виставки “Дизайн Криму” (2004, 2005, 2006, 2007 рр.).

Про якість належної результативності викладання свідчать персональні виставки особливо обдарованих студентів, підготовка яких передбачає на факультеті використання індивідуальних підходів: Т. Галіченко, В. Марчук, О. Щербань. Творчі здобутки студентів, їхня креативність переконали сучасних мистецтвознавців і фалеристів — факультет ЛНАМ у м. Севастополі включено до партнерських платформ Пінчукартцентру [7].

З відкриттям на факультеті спеціалізації “Культурологія” зріс інтерес до сучасного мистецтва і серед студентів, і серед мистецтвознавців, багатьох мешканців Севастополя. Студенти-культурологи Г. Положенко та М. Тумакова створили на факультеті постійний концептуальний проект “Виставок Hitch&Klum” (2011), до якого залучено низку художників України, що займаються проблемами сучасного мистецтва. Тема першої виставки зазначеного проекту — “Життя через

речі” як іронічна рефлексія над складною системою взаємовідносин людини та предметного середовища, котра візуалізована в творчих інсталяціях і експонувалась в залах факультету. З художниками України в проекті брали участь викладачі та студенти факультету. Друга виставка “Hitch&Klum: культурний пласт: що ми залишимо після себе” відбулася 2012 р.

У рамках проекту сучасного мистецтва “Hitch&Klum” проведено лекції-виставки та зустрічі з відомими художниками актуального мистецтва України та Росії Д. Гутовим, П. Антипом, Г. Вишеславським, М. Алексеєвим, Р. Мініним.

Від часу заснування факультету його діяльність тісно пов'язана з діяльністю освітніх закладів Кримського регіону, України та закордону. Завідувач кафедри моделювання і конструювання одягу Я. Миськів очолював Державну екзаменаційну комісію в Таврійському екологічному інституті на факультеті дизайну (2006). У рамках виставкового проекту “Вчитель і учні” в Інформаційно-навчальному центрі “Російський музей: віртуальний філіал” Севастопольського факультету Саратовського державного соціально-економічного університету проведено виставку графічних творів “Ярослав Миськів і його учні” (2012) і видано відповідний каталог.

Упродовж останніх років викладачі та студенти факультету взяли участь у Всеукраїнських науково-культурологічних конференціях (СевНТУ, науковий керівник Т. Смірнова, канд. мистецтвознавства, доцент, керівник Севастопольського відділення Української асоціації культурологів): “Потенціал культурології: формування особистості конкурентноздатного спеціаліста” (2011), “Сучасні педагогічні стратегії і технології у викладанні дисциплін гуманітарного циклу” (2012), а також у традиційних науково-практичних студентських конференціях, присвячених Міжнародному Дню студента (Я. Миськів, А. Положенко, Л. Комардіна, А. Тихоновська та інші).

Рейтинг факультету підняли студенти й викладачі — учасники Всеукраїнської Акції Національного конкурсу молодих дизайнерів одягу “Сезони моди — погляд у майбутнє” О. Ясинська (2005, 2006), “Срібна голка” К. Сироткін (2004), Л. Комардіна — фіналістка національних і міжнародних конкурсів

(1-ше місце 2010 — “Стиль моди”), (2010, 2011, 2012 — “Ukrainian Fashion Week”), (2010 — “Russian Fashion Week”), (2010 — “Fashion Summit” в Тунісі), (2011 — “Lviv Fashion Week”), (2011 — “Ukrainian Fashion Games” в Греції), (2011 — “Holiday Fashion Week” в Одесі), її творчі здобутки висвітлено у вітчизняних та міжнародних виданнях [8], 2011 р. Л. Комардіну прийнято до Спілки дизайнерів України.

Про зростання популярності науково-педагогічної діяльності факультету свідчить численна періодика: ЗМІ міста і АР Крим постійно реагують на заходи, що проводить факультет, публікаціями та телепередачами: телерадіокомпанії “Бриз”, “НТС”, “СТВ” — цикл передач у прямому ефірі на Севастопольському телебаченні про творчість викладачів і студентів (прямий ефір з викладачами і студентами на СТВ у рубриці “Севастопольські зустрічі, молодіжний альбом”, 1 листопада 2011 р.; “Севастопольські зустрічі”, 23 лютого 2013 р.), де відзначається вагомий внесок колективу факультету у формування стилістики сучасного культурного обличчя міста й регіону. Часто предметом обговорення в статтях є твори провідних педагогів факультету. Тільки за останні роки вийшла низка публікацій у журналах і книгах, присвячених творчості В. Коваленка [9], Я. Миськіва [10].

Педагогів і студентів факультету, що з приємністю відзначаємо, запрошують до участі в міських і регіональних конкурсах і переглядах у сфері надання послуг, про що свідчить спрямування державних підприємств і приватних фірм відійти від кустарних, часто непрофесійних дизайнерських рішень у менеджменті (дизайн реклами та упаковки) і представляти свою продукцію на високохудожньому рівні. Дизайнери одягу, інтер'єру та рекламисти, менеджери турагентств і представники громадських і політичних рухів мають гостру потребу в професійних рекомендаціях спеціалістів, підготовку яких здійснює у Севастополі тільки факультет ЛНАМ.

Вдалою стала презентація Севастопольського факультету на святкуванні Дня міста Севастополя (2012), де було представлено не тільки курсові та дипломні роботи, а й разом з факультетом показали свій продукт його випускники. Мешканці

та гості міста звернули увагу на глибину осмислювання поставлених проблем, якість представлених випускних робіт бакалаврів і спеціалістів, стилістичне різноманіття проектів, професійність у роботі із складними фактурами та майстерно виконані складні авторські елементи декору, сміливі інноваційні дизайнерські вирішення в комплектах одягу, графічному дизайні та дизайні інтер'єрів, широку наукову ерудицію випускників, про що свідчило достатньо широка джерельна база, використана при опрацюванні наукових проблем, функціоналізм проектів і їхня адекватність глобальним, загальнокультурним, і етнічним українським традиціям.

За період роботи факультету ЛНАМ у Севастополі випущено майже 200 художників-дизайнерів, багато з них успішно працює у сфері дизайну Севастополя: Л. Комардіна — художній керівник приватного салону авторського одягу “Людмила Комардіна”, Т. Свиридова — художній керівник приватної рекламної агенції “Імідж”, А. Скупнова — арт-директор дизайн-студії інтер'єру “Амелі”, К. Гладишева — дизайнер ТОВ “Рекламні технології”, Л. Кузьміна — дизайнер упаковки рекламної агенції “Prowine”, Н. Кованченко — дизайнер танцювального, весільного та святкового одягу та ін.

Відкриттям факультету в місті з багатою історичною спадщиною та етнічними традиціями, педагогічний колектив взяв на себе високу відповідальність підвищувати культуру побуту та якість життя. Виходячи з міркувань і відгуків керівників організацій, де працюють випускники факультету, урахувавши зростаючу популярність пропонованих форм навчання, відмінну реалізацію розроблених бакалаврами та спеціалістами проектів, можна з упевненістю стверджувати, що вищий навчальний заклад відбувся і успішно розвивається [11].

1. Культура й мистецтво Криму: історія, сучасність, тенденції й перспективи розвитку. Зб. статей. Факультет ЛНАМ у м. Севастополі. — Севастополь, 2007. — 240 с., іл.; Матеріали наук. конф., присв. 225-й річниці м. Севастополя. Зб. статей. Факультет ЛНАМ у м. Севастополі. — Севастополь, 2008. — 310 с.: іл.; Тумакова С.В. Тенденции развития рынков образовательных услуг и рабочей силы: интересы общества и

роботодавцями. Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: 7-а Міжнар. наук.-прак. конф. — Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. — С. 206-209. **2.** Максименко А.В. Педагогічні системи та навчальні методи в контексті основних мистецьких принципів // Вісник ЛНАМ. — Вип. 13. — Львів: ЛНАМ, 2002. — С. 3-10. **3.** Миськів Я.М. Формотворчий процес на Факультеті Львівської національної академії мистецтв у Севастополі // Вісник ЛНАМ. — Вип. 22. — Львів: ЛНАМ, 2011. — С. 74-82. **4.** Тумакова С.В. Основы экономической теории. Политическая экономия: учеб. пособ. — К.: Віпол, 2006. — 606 с.; Тумакова С.В. Социально-экономические проблемы рынка рабочей силы: теория, практика. — Донецьк, 2005. — 436 с. Тумакова С.В. Государственное регулирование национального рынка рабочей силы: институциональные предпосылки и направления развития. — Донецьк, 2008. — 454 с.; Тумакова С.В. Мотивація та соціальний захист персоналу. — Дніпропетровськ: Д ДФА, 2011. — 400 с.; Тумакова С.В., Миськів Я.М. Становлення і розвиток Факультету Львівської національної академії мистецтв у Севастополі // Вісник ЛНАМ. — Вип. 17. — Львів: ЛНАМ, 2006. — С. 89-96. **5.** Баранова В.А. Такой союз станет традиционным // Слава Севастополя. — 2012. — 30 нояб. **6.** Юрздицкая Е. Столько неба, столько моря, столько солнца... Неужели это все мое? // Слава Севастополя. — 2010. — 27 февр. **7.** [Електр. ресурс]. — Режим доступу: <http://prize.pinchukartcentre.org/ua/partner-platforms>. **8.** События Ukrainian Fashion Week. Людмила Комардина // Ателье. — 2012. — №12. — С. 7. **9.** Войханський В. Зі своїх молодих переживань... // Образотворче мистецтво. — 2006. — №1. — С. 30; Скобликова М. Покоряя морские просторы // Проектор. — 2008. — №2. — С. 118.; іл.; Смикулис О. О любви к Севастополю в красках // Севастопольский меридиан. — 2009. 4-10 апр. — С. 7; Художня виставка до Дня художника // Каталог виставки. — Київ. — 2010. — С. 35.; іл. **10.** Мистецтво України. 1991-2003: Альбом. — К.: Мистецтво, 2003. — С. 205, 411; Таїрова Л. Земля, що створила майстра // Образотворче мистецтво. — 2003. — №2. — С. 78-79.; Рисунок Кримських художників: Каталог. — Симферополь: Піріт. — 2003. — С. 14, 38; Таїрова Л. Язык метафор Ярослава Миськіва // Брега Тавриды. — 2004. — №4. — С. 372-376; Твори Севастопольських художників 1884-2006: Альбом. — Симферополь-Севастополь: Ангіква, 2006. — С. 7, 84-85.; іл.; Презентація. Ярослав Миськів // Образотворче мистецтво. — 2008. — №2 — С. 138.; іл.; Горенкова А. О песке, маяках и искусстве // Литературная газета. — 2009. — 21 августа — 10 сентября. №16. С. 8; Сайгушкіна Т. Вернісаж. Ярослав Миськів // Вісник ЛНАМ. — Вип. 21. — Львів: ЛНАМ, — 2010. — С. 416-419.; іл.; Художники Крима / Альбом. — Симферополь. — 2010. — С. 318., С. 343.; іл.; Графіка 2012. Триенале графіки 2012 // Каталог виставки. — Київ. — 2012. — С. 3, С. 35, С. 68.; іл.; Священний образ Тавриды:

Православные святыни Крима в изобразительном искусстве: Альбом / Сост. Т.С. Шорохова. — Симферополь: Н. Оріанда, 2012. — С. 124, 561, 585.; іл.; Графіки Крима. 2012: Альбом / Сост. И.С. Липунов. — Симферополь: Н. Оріанда, 2012. — С. 24, 25, 115.; іл.; Ярослав Миськів і його учні // Каталог виставки. — Севастополь: ФЛНАМС 2012. — 48 с.; іл. **11.** Бадяк В., Коровицький О. Мистецьке поповнення // Вісник ЛНАМ. — Вип. 19. — Львів: ЛНАМ, — 2008. — С.453-457.

Annotation

Yaroslav Myskiv. Lviv National Academy of Art department in Sevastopol city, its development and organization. In this article the statement of the development of the Sevastopol department of the Lviv National Academy of Art, on the base of the research process, there are facts which effect on the quality of the process and the peculiarities of the professional education of students ,future art designers in the modern conditions, is shown.

Key words: department, design, dress design, educational process, interior design ,graphic design, artistic genre, art exhibitions .

Аннотация

Ярослав Миськів. Факультет Львівської національної академії мистецтв в г. Севастополі, його організація і діяльність. В статті освещается вопрос развития факультета Львовской национальной академии искусств в г. Севастополе, организации учебно-творческого процесса, факторы, которые оказывают влияние на качество данного процесса, особенности профессиональной подготовки студентов — будущих дизайнеров в современных условиях, достижения профессорско-преподавательского состава как решающего фактора деятельности высшей школы.

Ключевые слова: факультет, дизайн, моделирования костюма, процесс, проектирование интерьеров, культурология, графический дизайн, выставки.